

Uz sākumlapu>Jūsu tiesības>Atbildētāji (kriminālprocesā)

Atbildētāji (kriminālprocesā)

Austrija

Šajās faktu lapās izskaidrots, kas notiek, ja jūs tur aizdomās vai apsūdz par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kura iztiesāšana notiek tiesā. Saskaņā ar Austrijas likumiem likumpārkāpums ir veikts, ja persona pārkāpuma izdarīšanas brīdī pārkāpj konkrētas spēkā esošas tiesību normas. Tiesības saukt pie atbildības ir valstij. Prokuratūras iestādēm, kuras vada Kriminālizmeklēšanas departamenta darbu, kā arī tiesām ir jānoskaidro fakti un visi apstākļi, kas ir būtiski, izvērtējot šos faktus. Turpmākajās faktu lapās jūs uzzināsiet par savām tiesībām, ja Austrijā pret jums ir uzsākts kriminālprocess. Dažādās tiesvedības stadijās jums ir dažādas tiesības. Vissvarīgākās tiesvedības stadijas būs izskaidrotas kopsavilkuma veidā, lai jūs ātri varētu iegūt sev vajadzīgo informāciju.

Kriminālprocesa kopsavilkums

Principā Austrijā kriminālprocess sastāv no trīs procesuālajām stadijām:

pirmstiesas izmeklēšanas;
tiesas procesa;
pārsūdzības.

Sīkāku informāciju par šīm kriminālprocesa stadijām un jūsu tiesībām var atrast faktu lapās. Šī informācija neaizstāj juridisko konsultāciju un ir paredzēta tikai kā padoms.

Lai iegūtu informāciju par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kuriem parasti piemēro noteiktu sodu, piemēram, naudas sodu, apskatiet **5. faktu lapu**.

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, pilnu informāciju par savām tiesībām varat atrast **šeit**.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu ņemt vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekādas ietekmes dalībvalstu kriminālprocesos un tā nevar jums palīdzēt, ja vēlaties sūdzēties. Šajās faktu lapās ir sniegta informācija par to, kā un kam iesniegt sūdzību.

Noklikšķiniet uz zemāk norādītajām saitēm, lai iegūtu sev vajadzīgo informāciju

1 – Juridiskās konsultācijas saņemšana

2 - Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā un pirms lietas nodošanas tiesai

Izmeklēšana un pierādījumu iegūšana

Aizturēšana un pirmstiesas apcietinājums (tostarp Eiropas apcietināšanas orderis)

Kriminālpārsūdzība

Aizstāvības sagatavošanās tiesas procesam

3 – Manas tiesības tiesas procesa laikā

4 – Manas tiesības pēc tiesas procesa

5 – Mazāk smagi pārkāpumi

Lapa atjaunināta: 22/06/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#)

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

1 – Juridiskās konsultācijas saņemšana

Ja jūs esat kaut kādā veidā iesaistīts kriminālprocesā, neatkarīgas juridiskās konsultācijas saņemšana ir ārkārtīgi būtiska. Šajās faktu lapās ir izklāstīts, kad un kādos apstākļos jums ir tiesības saņemt advokāta pārstāvību. Šajā vispārīgajā faktu lapā ir sniegta informācija par to, kā atrast advokātu un kā tiks segtas izmaksas par advokāta pakalpojumiem, ja jūs nevar atļauties tās samaksāt.

Kā atrast advokātu

Austrijā jūs aizstāvēt tiesā var tikai advokāti (ar dažiem izņēmumiem). Austrijas federālā Advokātu asociācija uztur elektronisku advokātu reģistru, kuram varat piekļūt [šeit](#).

Ja jūs uzzināt, ka Austrijā pret jums ir uzsākta izmeklēšana, kas novedīs pie kriminālprocesa, jums ir jāizvēlas advokāts un jānorunā ar viņu tikšanās, lai apspriestu lietas būtību. Ja tas ir iespējams, to vajadzētu izdarīt vēl pirms jūsu pirmās nopratināšanas.

Ja personas ir aizturētas, tām ir tiesības sazināties ar advokātu pirms nopratināšanas. Ja jums neviens advokāts nav zināms, jūs varat sazināties ar [advokātiem, kuri ir pastāvīgā darba gatavībā](#). Policijai vai prokuratūras iestādēm ir pienākums ļaut jums sazināties ar šiem advokātiem.

Advokāta pakalpojumu apmaksa

Ja jūs savai aizstāvībai ieceļat advokātu, parasti jums pašam ir jāmaksā par advokāta pakalpojumiem. Ja jūs savā starpā neesat noslēguši vienošanos par honorāru, advokāts var prasīt saprātīgu atlīdzību. Lai aprēķinātu honorāra lielumu, par pamatu var ņemt likmes, kas minētas [Vispārējos honorāru kritērijos \(AHK\)](#).

Ja jums ir nepieciešams aizstāvības advokāts, bet jūs, ņemot vērā jūsu ienākumus un mantu, nevarat segt savas aizstāvības izmaksas, neapdraudot savu vai savas ģimenes minimālo iztikas līmeni, jums aizstāvības advokātu piešķir bez maksas. Šādos gadījumos jūs bez maksas arī saņemsiet krimināllietas materiālu kopijas. Jūs varat pietiekties uz juridiskās palīdzības aizstāvības advokātu, aizpildot šo [veidlapu](#).

Lapa atjaunināta: 22/06/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas de

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

2 – Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas gaitā un pirms lietas nodošanas tiesai

Kriminālizmeklēšanas mērķis ir noskaidrot faktus, lai Prokuratūras iestādes var lemt par to, vai izvirzīt apsūdzību vai lietu izbeigt. Ja ir izvirzīta apsūdzība, pirmstiesas izmeklēšanas nolūks ir arī veicināt ātru tiesas procesa pabeigšanu.

Kādas ir kriminālizmeklēšanas stadijas?

Kriminālizmeklēšanas mērķis ir noskaidrot, vai ir izdarīts noziedzīgs nodarījums; ja ir, tad arī noskaidrot, kurš to ir izdarījis.

Tiklīdz pret personu, kuru tur aizdomās par kāda konkrēta likumpārkāpuma izdarīšanu, uzsāk izmeklēšanu, šo personu uzskata par apsūdzēto.

Tiesai izmeklēšanas laikā ir jāveic noteikti pasākumi. Tiesa rekonstruē likumpārkāpumu un notur tiesas procesu, kas pazīstams kā uz sacīkstes principu balstīts process. Valsts prokurors un apsūdzētais kopā ar apsūdzētā aizstāvības advokātu piedalās šajā tiesas procesā un ir tiesīgi uzdot jautājumus

nopratināmajai personai. Prokuratūras iestādes drīkst lūgt tiesu iegūt turpmākus pierādījumus, ja uzskata to par nepieciešamu sabiedrības interesēs.

Prokuratūras iestādes un/vai Kriminālizmeklēšanas departaments paši pēc savas iniciatīvas var veikt nepieciešamos izmeklēšanas pasākumus, neprasot

tiesas atļauju. Šie pasākumi jo īpaši ietver iztaujāšanu un nopratināšanu, kā arī personas identitātes noskaidrošanu, kratīšanu u. c.

Tiesas rīkojums ir nepieciešams, lai piemērotu un pagarinātu pirmstiesas apcietinājumu. Tas pats attiecas uz piespiedu pasākumu izmantošanu saistībā ar

cilvēku pamattiesībām (piem., kratīšana tādās vietās, kuras ir aizsargātas ar mājas īpašnieka tiesībām, piekļuve bankas kontiem, tālrunu noklausīšanās vai tālrunu datu analīze).

Prokuratūras iestādēm izmeklēšana ir jāpārtrauc, ja atklājas, ka noziedzīgs nodarījums nav izdarīts, vai konstatētie fakti ir nepietiekami, lai apsūdzēto

notiesātu. Visos pārējos gadījumos, ja fakti ir pietiekami un pārliecinoši, prokuratūras iestādēm kompetentajā tiesā ir jāiesniedz apsūdzības raksts.

Prokuratūras iestādes drīkst atteikties no turpmākas kriminālvajāšanas ([☞ kriminālatbildības aizstāšana ar alternatīvajiem labošanas darbiem](#)) lietās, kuras

nevar izbeigt, bet soda piespriešana nav nepieciešama, jo apsūdzētais (vairākumā gadījumu) samaksā naudas sodu. Kriminālatbildības aizstāšana ar

alternatīvajiem labošanas darbiem nav iespējama, ja noziedzīga nodarījuma rezultātā ir iestājusies personas nāve vai lieta ir piekritīga tiesas piesēdētāju vai

zvērīnāto tiesai, citiem vārdiem – lietās, kur piemērojams soda mērs ir brīvības atņemšana uz laiku no pieciem gadiem un vairāk (parasti).

Manas tiesības izmeklēšanas laikā

Dažādos izmeklēšanas posmos un stadijās jums ir dažādas tiesības:

[Izmeklēšana un pierādījumu iegūšana \(1\)](#)

[Arests un pirmstiesas apcietinājums \(2\)](#)

[Kriminālapsūdzība \(3\)](#)

[Aizstāvības sagatavošanās tiesas procesam \(4\)](#)

Jebkurā gadījumā neatkarīgi no konkrētās procesa stadijas, jums ir zemāk aprakstītās tiesības.

Jums ir tiesības pēc iespējas ātrāk būt informētam: par faktu, ka pret jums ir uzsākta izmeklēšana; par noziedzīgu nodarījumu, par kura izdarīšanu jūs tur

aizdomās; kā arī par jūsu galvenajām procesuālajām tiesībām.

Jebkurā procesa stadijā jums ir tiesības izvēlēties aizstāvības advokātu vai pieteikties uz juridiskās palīdzības aizstāvības advokātu (skatīt [☞ 1. faktu lapu](#)).

Ja fakti vai juridiskie jautājumi ir sarežģīti, jūs varat lūgt, lai juridiskās palīdzības aizstāvības advokātu jums ieceļ uz visu tiesvedības laiku. Kriminālprocesos

pret ārzemniekiem, kuriem Austrijas tiesību sistēma ir sveša, parasti tā arī notiek. Visās lietās, kurās ir nepieciešama [☞ obligāta aizstāvība](#), jums jebkurā

gadījumā piešķirs aizstāvības advokātu, ja jūs to neesat izvēlējis pats. Ja jūs nepārstāv juridiskās palīdzības aizstāvības advokāts, ieceltā aizstāvības

advokāta pakalpojumu izmaksas sedzat jūs;

Vissvarīgākās procesa stadijas, kurās jums nepieciešams aizstāvības advokāts, ir šīs: visā pirmstiesas apcietinājuma laikā, visu tādu procesu laikā, kuros

tiek konstatēta likumpārkāpēja garīgā nepieskaitāmība, tiesas piesēdētāju vai zvērīnāto tiesu procesos vai arī procesā viena tiesneša sastāvā, ja par izdarīto

likumpārkāpumu piemērojams sods var būt brīvības atņemšana uz laiku no trim gadiem un vairāk.

Jums ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem.

Jums ir tiesības izteikt savus apsvērumus par izvirzīto apsūdzību jeb klusēt.

Jums ir tiesības pieprasīt pierādījumu iegūšanu.

Jums ir tiesības iesniegt sūdzību par prokuratūras iestāžu vai Kriminālizmeklēšanas departamenta piemērotajiem līdzekļiem, kā arī pārsūdzēt tiesas

nolēmumus.

Tāpat arī jums ir tiesības izmantot tulkotāja/tulka pakalpojumus.

Izmeklēšana un pierādījumu iegūšana (1)

Kas veic izmeklēšanu?

Prokuratūras iestādes, kuras vada Kriminālizmeklēšanas departamenta darbību, ir atbildīgas par izmeklēšanu veikšanu. Kriminālizmeklēšanas departaments

uzsāk izmeklēšanu pēc savas iniciatīvas, ja trešā puse ir vērsusies policijā ar ziņojumu, vai pēc valsts prokurora rīkojuma.

Kādu informāciju es saņemšu?

Prokuratūras iestādēm un Kriminālizmeklēšanas departamentam ir jāsniedz jums informācija par katru gadījumu, kad pret jums ir uzsākta izmeklēšana,

paskaidrojot arī, kādēļ. Turklāt jūs ir jāinformē par to, ka jums kā apsūdzētajam ir tiesības klusēt, bet viss, ko jūs teiksiet, var tikt izmantots pret jums.

Ja jūs esat izdarījis likumpārkāpumu, par kuru jūs apsūdz, un jūs atzīstaties (atzīstat sevi par vainīgu), tas kalpo par svarīgu vainu mīkstinošu apstākli, kad

tiesa lemj par jūsu soda mēru. Tomēr vainas atzīšana neietekmē iztiesāšanas gaitu.

Kas notiek, ja es nepārvaldu vācu valodu?

Ja jūs pienācīgā veidā vācu valodā sazināties nevarat, jums ir tiesības pieprasīt tulku, kuru jums bez maksas piešķirs jūsu nopratināšanas laikā. Bez tulka

klātbūtnes jums nav jāatbild un nevajadzētu atbildēt ne uz vienu jautājumu. Tulks jums uzdos jautājumus iztulkos jums saprotamā valodā, kā arī iztulkos

jūsu atbildes vācu valodā.

Jebkurā gadījumā tulkam ir jātulko informācija un paskaidrojumi par tām likumu normām, kuras saskaņā ar likumu jums ir jāzina. Ja jūs vēlaties, tulks jums

palīdzēs arī saziņā ar jums piešķirto aizstāvības advokātu (bet ne advokātu, kuru jūs esat izvēlējis).

Ja jūs informē par prokuratūras iestāžu rīkojumu vai tiesas lēmumu, jūs arī varat pieprasīt palīdzību šo dokumentu tulkošanā. Ja jūs vēlaties iepazīties ar

lietas materiāliem, tulkotājs jums palīdzēs tikai tad, ja jums nav aizstāvības advokāta un ja tiks pieņemts, ka būtisko lietas materiālu daļu iztulkošanu jūs

nevarat noorganizēt pats.

Vai jums ir atļauts sazināties ar advokātu?

Jums nav nepieciešams advokāts, izņemot lietās, kur aizstāvības advokāta pārstāvība ir obligāta. Tomēr neatkarīgi no tā, vai esat aizturēts vai ne, jums

jebkurā laikā ir tiesības sazināties ar advokātu, ja jūs to vēlaties. Jūsu saziņā ar iecelto aizstāvības advokātu pieejamam jābūt arī tulkam.

Ja jūs esat aizturēts un jūs zināt tā advokāta vārdu, kura aizstāvības pakalpojumus jūs vēlaties saņemt, jūs nepastarpināti vai caur policiju varat ar viņu sazināties. Ja jums aizstāvības advokāts nav zināms, jūs varat izmantot advokātu asociācijas pastāvīgās darba gatavības advokāta pakalpojumus ([1. faktu lapa](#)).

Vai man noņems pirkstu nospiedumus vai DNS paraugus?

Policijai ir tiesības pārmeklēt jūsu apģērbu un jebkuras jums piederošas mantas. Lai turpinātu jebkādu turpmāku fizisku pārbaudi, ir nepieciešama tiesas piekrišana un valsts prokurora rīkojums.

Policija var noņemt jums pirkstu nospiedumus, ja tas nepieciešams jūsu identitātes konstatēšanai. Kriminālizmeklēšanas departaments var paņemt siekalu uztriepi DNS analīzes veikšanai. Pašas DNS analīzes veikšanai ir nepieciešama tiesas atļauja.

Vai drīkst veikt kratīšanu manās mājās, birojā, pārmeklēt automašīnu, u. c.?

Kratīšanu un pārmeklēšanu var veikt, ja pastāv aizdomas, ka konkrētā vietā atrodas aizdomīgas personas vai ir noslēpti pierādījumi. Lai veiktu kratīšanu vietās, kuras ir aizsargātas ar mājas īpašnieka tiesībām, ir nepieciešama tiesas atļauja. Policija var veikt kratīšanu citās vietās un objektos ar valsts prokurora rīkojumu.

Vai es saņemšu informāciju par pierādījumiem pret mani?

Kā apsūdzētajai personai jums ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem. Šādā veidā jūs uzzināsiet par pierādījumiem, kas savākti pret jums. Izņēmuma gadījumos atsevišķas lietas materiālu daļas var būt konfidencialas. Jums ir tiesības pašam iesniegt pierādījumus jebkurā laikā.

Kādi tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir manā rīcībā izmeklēšanas procesa laikā?

Ja jūs uzskatāt, ka ir pārkāptas kādas no jūsu tiesībām, jūs sevi varat aizstāvēt, iesniedzot protestu (bez termiņa ierobežojuma) par jebkuriem Kriminālizmeklēšanas departamenta vai prokuratūras iestāžu veiktajiem pasākumiem izmeklēšanas procesa laikā.

Tiesa lems par jūsu protestu, ja vien prokuratūras iestādes neapstiprina jūsu viedokli. Tiesas lēmumu var pārsūdzēt Augstākajai apgabaltiesai. Protestu iesniedz prokuratūras iestādēs.

Jums ir tiesības pārsūdzēt tiesas lēmumus Augstākajā apgabaltiesā, jo īpaši tos lēmumus, ar kuriem ir pārkāptas jūsu pamattiesības.

Pārsūdzību gan prokuratūras iestādēs, gan pirmās instances tiesās iesniedz 14 dienu laikā.

Vai man ir jābūt klāt izmeklēšanas laikā?

Jums nav pienākums uzturēties Austrijā visa izmeklēšanas procesa laikā. Jūsu advokāts arī var nodrošināt, lai izmeklēšanas laikā tiktu ievērotas jūsu tiesības (ja jūs vēlaties, lai viņš/viņa to dara).

Jums ir jāierodas Austrijā, lai būtu klāt nopratināšanā. Par videopārraides iespējām izmeklēšanas procesā noteikumi nepastāv, turklāt tas nav tehniski iespējams.

Aizturēšana un pirmstiesas apcietinājums (tostarp Eiropas apcietināšanas orderis) (2)

Kādēļ mani var apcietināt?

Pirmstiesas apcietinājumu jums var piemērot tikai tad, ja ir pamatotas aizdomas par to, ka esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, un ir iemesls apcietinājumam (ja pastāv risks, ka mēģināsiet izvairīties no tiesas, iznīcināt pierādījumus vai izdarīt likumpārkāpumu). Lai (Kriminālizmeklēšanas departamenta darbinieki) jūs aizturētu, ir nepieciešama tiesas atļauja (ja vien jūs nenoķer darbībā vai nepastāv tūlītējs apdraudējums).

Par pirmstiesas apcietinājumu lemj tiesa, un to īsteno cietumā. Kriminālizmeklēšanas departaments jūs var aizturēt ne ilgāk kā 48 stundas; pēc tam bez liekas kavēšanās jūs nodod tiesai.

Likums nenorāda, vai un kā jūs varat informēt savu ģimeni vai draugus par apcietināšanu. Katrā cietumā ir sociālais dienests, lai palīdzētu jums šādos jautājumos.

Ja esmu pirmstiesas apcietinājumā, kādu informāciju man ir jāsaņemu?

Par to, ka jums piemēro pirmstiesas apcietinājumu, pieņem lēmumu, kuru jums nolasa, ja nepieciešams, ar tulka palīdzību. Jums ir jāsaņem šī lēmuma rakstiska kopija. Lēmumā jānorāda tā likumpārkāpuma raksturs, par kura izdarīšanu jūs tur pamatotās aizdomās, kā arī jāmin visi fakti, kuri pēc tiesas domām attaisno jūsu ievietošanu apcietinājumā.

Visā pirmstiesas apcietinājuma laikā jums ir jāsaņem aizstāvības advokāta pārstāvība. Ja jūs pats neizvēlaties sev advokātu, jums tādu nozīmē.

Tiesas lēmumu par pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu pieņem mutvārdu procesā.

Trīs dienu laikā jūs varat Augstākajai apgabaltiesai iesniegt pārsūdzību par lēmumu piemērot jums pirmstiesas apcietinājumu vai to pagarināt.

Cik ilgi mani var turēt pirmstiesas apcietinājumā?

Jebkurš lēmums par pirmstiesas apcietinājumu ir uz ierobežotu laiku. Lēmums par pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu ir spēkā četrpadsmit dienas.

Lēmums par jūsu pirmstiesas apcietinājuma pagarinājumu pirmo reizi ir spēkā mēnesi. Jebkurš turpmākais lēmums par jūsu pirmstiesas apcietinājuma pagarinājumu ir spēkā divus mēnešus.

Pirmstiesas apcietinājums kopā nedrīkst pārsniegt sešus mēnešus, bet to var pagarināt, ja izdarītais likumpārkāpums ir smags. Plašāku informāciju jūs atradīsiet [šeit](#).

Vai pirmstiesas apcietinājuma laikā mani drīkst apciemot, un vai es saņemšu medicīnisko aprūpi?

Katrai personai, kura atrodas pirmstiesas apcietinājumā, ir tiesības vienreiz nedēļā pieņemt apmeklētājus. Jūsu advokāts drīkst jūs apmeklēt jebkurā laikā, kamēr esat apcietinājumā, neatkarīgi no apmeklējumu kārtības noteikumiem.

Katrā cietumā ir pieejami medicīniskie pakalpojumi. Likums paredz, ka jūs pēc nepieciešamības varat saņemt medicīnisko aprūpi.

Vai es kā citas valsts pilsonis drīkstu sazināties ar savu vēstniecību?

Jums ir tiesības sazināties ar savu vēstniecību; vēstniecības adresi atradīsiet [šeit](#). Ja jūs to vēlaties, policijai un prokuratūras iestādēm ir pienākums sazināties ar jūsu diplomātisko pārstāvi.

Kas notiek, ja mani apcietina saskaņā ar [Eiropas apcietināšanas orderi](#)?

Ja dalībvalsts izdod [Eiropas apcietināšanas orderi](#), jūs var apcietināt citā dalībvalstī un izdot tai dalībvalstij, kura izdevusi apcietināšanas orderi. Saskaņā ar Austrijas likumiem līdz izdošanas brīdim jums jāatrodas apcietinājumā. Lai to nodrošinātu, tiesa izdos rīkojumu. Jums ir tiesības uz aizstāvības advokātu un, ja nepieciešams, tulka pakalpojumiem tiesas procesa laikā.

Kriminālapsūdzība (3)

Pēc izmeklēšanas pabeigšanas prokuratūras iestādes var secināt, ka ir iespējama notiesāšana. Ja tā notiek, kompetentā tiesā pret jums izvirzīs apsūdzību. Apsūdzību izvirza pamatota apsūdzības raksta veidā tiesas piesēdētāju vai zvērināto tiesā, ja likumpārkāpumam, par kura izdarīšanu jūs apsūdz, piemērojamais soda mērs ir brīvības atņemšana uz laiku no pieciem gadiem un vairāk. Par likumpārkāpumiem, par kuriem soda mērs ir mīkstāks, prokuratūras iestādes tikai uzrāda apsūdzību (bez pamatojuma) apgabala vai iecirkņa tiesā viena tiesneša sastāvā.

Kā es sevi varu aizstāvēt pret izvirzīto apsūdzību?

Četrpadsmit dienu laikā pēc apsūdzības raksta izsniegšanas jūs varat iesniegt protestu. Augstākā apgabala tiesa lems par jūsu protestu (sīkāku informāciju par protesta pamatojumu atradīsiet [šeit](#)). Protestu varat iesniegt rakstiski vai mutvārdu veidā.

Ja Augstākā apgabaltiesa uzskata jūsu protestu par pamatotu, tā var apturēt kriminālprocesu, kā arī tā var likt prokuratūras iestādēm izmeklēšanu turpināt. Ja jūsu protestu noraida vai jūs protestu neiesniedzat, pret jums izvirzītā apsūdzība stājas spēkā, bet piekritīgajai tiesai jāpagatavo tiesas process. Ja apsūdzība pret jums tiek izvirzīta kriminālapšūdzības veidā, jūs protestu iesniegt nevarat. Tomēr saskaņā ar likumu piekritīgajai tiesai ir jāvērtē apsūdzības spēkā esamība. Ja tiesa uzskata, ka apsūdzība saskaņā ar kādu no tiesību aktos minētajiem iemesliem nav pamatota, tiesa var lemt kriminālprocesu izbeigt.

Aizstāvības sagatavošanās tiesas procesam (4)

Kas notiek pirms tiesas procesa?

Tiklīdz pret jums ir izvirzīta apsūdzība, vairs nav iespējams liegt piekļuvi lietas materiāliem. Vēlākais šajā momentā jums ir piekļuve visiem lietas materiāliem, kuri atrodas arī tiesas rīcībā. Tiesa gatavojas tiesas procesam.

Ja jūs vēlaties, jūs varat pieprasīt pierādījumus, kas palīdzētu jums sagatavoties tiesas procesam. Jo īpaši jūs varat lūgt uzklaut lieciniekus. Savā lūgumā pēc liecības jums jānorāda fakti, kurus jūs ar attiecīgo liecību vēlaties pierādīt. Jums var arī likt norādīt, kādēļ jūs uzskatāt, ka jūsu lūgtie pierādījumi ir nepieciešami.

Kā man būtu jāsadarbības ar aizstāvības advokātu?

Ja ir izdots apsūdzības raksts, tiesas procesā jums ir nepieciešama aizstāvības advokāta pārstāvība. Tādā gadījumā jums piešķirs advokātu, ja jūs pats sev neesat to iecēlis.

Tiesas procesos viena tiesneša sastāvā vai iecirkņa tiesās, ja ir izvirzīta kriminālapšūdzība, advokāta iecelšana nav obligāta. Tomēr, ja lieta ir sarežģīta, jūs jebkurā laikā varat lūgt, lai jūsu izvēlētais advokāts jūs pārstāv vai lai jums piešķir aizstāvības advokātu. Ar ārvalstu atbildētājiem, kuriem Austrijas tiesiskā sistēma ir sveša, tā arī parasti notiek.

Jums būtu jāinformē savs aizstāvības advokāts par jebkuriem pierādījumiem, kas pēc jūsu domām var jūs attaisnot. Tad jūsu advokāts pienācīgā veidā iesniegs nepieciešamos lūgumus par pierādījumiem.

Kas notiek, ja esmu bijis sodīts vai attaisnots par likumpārkāpumu, par kura izdarīšanu tagad mani apsūdz citā dalībvalstī?

Ja tiesa kādā dalībvalstī jau ir pieņēmusi galīgo lēmumu noteiktā apsūdzībā, citā dalībvalstī otrreiz pret jums šo pašu apsūdzību izvirzīt nevar. Par šo faktu nepieciešamo lūgumu jums jāiesniedz pēc iespējas ātrāk (izmeklēšanas laikā). Tāpat arī, ja jūs esat bijis tiesāts vai attaisnots par likumpārkāpumu Austrijā, citā dalībvalstī par to pašu likumpārkāpumu jūs tiesāt nedrīkst.

Saites

 [Pirmstiesas apcietinājums](#)

 [Likums par kompensāciju krimināltiesībās](#)

Lapa atjaunināta: 22/06/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#)

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

3 – Manas tiesības tiesas procesa laikā

Kur notiks tiesas process?

Iztiesāšana notiks tiesā, kurā prokuratūras iestādes iesniedza gala apsūdzību. Parasti tā ir tiesa ar vietējo piekritību vietā, kurā izdarīts noziedzīgais nodarījums. Tiesas sēdes ir atklātas (ar dažiem izņēmumiem).

Atkarībā no soda veida lēmumu pieņem tiesa viena tiesneša sastāvā, tiesas piesēdētāju sastāvā vai zvērināto tiesa. Tiesas piesēdētāji piedalās gan tiesās ar tiesas piesēdētājiem, gan zvērināto tiesās.

Vai tiesas procesa laikā var mainīt apsūdzību?

Ja iztiesāšanas laikā jūs apsūdz par vēl kāda pārkāpuma izdarīšanu, prokuratūras iestādes var paplašināt pret jums izvirzīto apsūdzību un paplašināt tiesas procesu, lai iekļautu jauno apsūdzību, ja vien par to nav paredzēts bargāks soda mērs nekā par sākotnējo apsūdzību.

Savā lēmumā tiesa ņem vērā tikai faktus, kas aprakstīti apsūdzības rakstā, bet neņem vērā nekādu prokuratūras iestāžu sniegto tiesisko novērtējumu. Tiesa likumpārkāpumu, par kura izdarīšanu jūs tiek apsūdzēts, var kvalificēt citādi, nekā to apsūdzības rakstā ir kvalificējušas prokuratūras iestādes.

Kādas ir manas tiesības tiesas procesa laikā?

Gan visa kriminālprocesa, gan arī iztiesāšanas laikā jums ir tiesības klusēt. Jums nav obligāti jāizsaka savs viedoklis par izvirzīto apsūdzību.

Ja jūs tiesas procesa laikā atzīstat apsūdzību, tas ir vainu mīkstinošs apstāklis, ko ņem vērā, lemjot par soda mēru. Tomēr vainas atzīšana nemaina iztiesāšanas gaitu. Jūs nesodīs par to, ka noklusēsiet patiesību.

Tiesas ar tiesas piesēdētājiem un zvērināto tiesas nevar izskatīt lietu bez jūsu klātbūtnes. Turklāt šādā tiesas procesā jums vienmēr ir nepieciešams aizstāvības advokāts, kurš jūs pārstāv. Attiecībā uz tiesas procesu videokonferences veidā noteikumi nepastāv.

Ja jūs pietiekami labi nepārvaldāt vācu valodu, uz tiesas sēdi ir jāpieaicina tulks. Tiesas procesa laikā tulks iztulkos svarīgākos faktus valodā, kuru jūs saprotat.

Tiesas procesa laikā jums ir arī tiesības iesniegt lūgumus, jo īpaši lūgumus par pierādījumu pieprasīšanu.

Tiesas procesā, kurā iztiesāšana notiek ar tiesas piesēdētājiem vai zvērināto tiesu, jums ir nepieciešams aizstāvības advokāts, kurš jūs pārstāv, bet citos tiesvedības veidos aizstāvības advokāta iecelšana ir brīvprātīga.

Jebkurā laikā pēc izvēles jūs drīkstat mainīt savu aizstāvības advokātu. Tomēr tas nedrīkst nepamatoti paildzināt tiesas procesu.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz pierādījumiem pret mani?

Tiesas lēmuma pamatojums balstās tikai uz tiem pierādījumiem, kuri iegūti tieši tiesas procesa laikā. Jums ir tiesības izteikt savu viedokli par katru iegūto pierādījumu.

Lieciniekus jāuzklausa personīgi. Liecinieku liecības drīkst nolasīt tikai tad, ja tam piekrit prokurors un advokāts. Jums ir tiesības iztaujāt citus apsūdzētos un lieciniekus vai jaut savam aizstāvības advokātam tos iztaujāt.

Nav atļauti izpētes pierādījumi. Tie ir pierādījumi, kuru sekas jūs iepriekš nevarat paredzēt. Ja jūs pieprasāt pierādījumu iegūšanu, jums jāspēj paskaidrot, ko šie pierādījumi dos vai kādus neapgāžamus faktus apstiprinās.

Jūs arī varat iesniegt pierādījumus tieši tiesas procesa laikā, piemēram, pierādījumus, kurus ieguvuši privātdetektīvi. Tiesas ieskatos ir lemt par šo pierādījumu novērtēšanu.

Vai tiesas procesa laikā var iegūt informāciju par manu sodāmību?

[Kriminālprocesa kodekss](#) paredz, ka informāciju par sodāmību var iegūt pat no ārvalstīm. Informāciju par jūsu sodāmību nolasīs tiesas procesa laikā. Ja jūs esat bijis tiesāts un jums ir iepriekšēja sodāmība par līdzīga veida noziedzīgu nodarījumu, tādā gadījumā jums piespriests sods var būt bargāks.

Kas notiek pēc tiesas procesa beigām?

Pēc tam, kad ir iegūti visi pierādījumi un apsūdzība un aizstāvība ir izteikusies tiesu debatēs, tiesa pieņem lēmumu. Ar to beidzas tiesas process pirmās instances tiesā.

Ja pastāv attiecīgi apstākļi un atbilstība nepieciešamajām prasībām, tiesa var lemt par [kriminālbildības aizstāšanu ar alternatīvajiem labošanas darbiem](#). Visos pārējos gadījumos tiesa lemj par to, vai uzskata jūs par vainīgu izvirzītajā apsūdzībā vai attaisno.

Ja jūs notiesā, tiesai jālemj arī par sodu. Sods var būt naudas sods vai brīvības atņemšana uz laiku. Sprieduma izpildi var atlikt uz [nosacītu probācijas periodu](#).

Kāda ir cietušā loma tiesas procesa laikā?

Noziedzīgā nodarījumā cietušais ir tiesīgs piedalīties tiesas procesā un izmantot aizstāvības advokāta pārstāvību. Cietušajam ir tiesības uzdot jautājumus apsūdzētajam, lieciniekiem un ekspertiem tiesas procesa laikā, kā arī tikt uzklausi attiecībā uz viņa/viņas prasībām.

Tāpat kā apsūdzētajam arī cietušajam ir tiesības uz tulka pakalpojumiem tiesas procesā, ja viņš/viņa pietiekami labi nepārvalda vācu valodu.

Ja cietušais noziedzīga nodarījuma rezultātā ir bijis īpaši pakļauts stresam, tiesas procesā viņš/viņa var saņemt sociālpsiholoģisko un juridisko [tiesas palīdzību](#), ja tas nepieciešams, lai aizsargātu viņa/viņas procesuālās tiesības.

Cietušie, kuri pieprasa kompensāciju par kaitējumu, kas nodarīts noziedzīga nodarījuma rezultātā, vai kompensāciju par tiesību aizskārumu, ir [privātpersonas lietā](#). Ja cietušie tiesas procesā piedalās kā privātpersonas, viņiem arī ir tiesības pieprasīt pierādījumus.

Lapa atjaunināta: 22/06/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

4 – Manas tiesības pēc tiesas procesa

Vai es varu lēmumu pārsūdzēt?

Atbildētājs jebkuru notiesājošu tiesas lēmumu var pārsūdzēt augstākas instances tiesā. Ja spriedumu ir pieņēmusi iecirkņa tiesa vai apgabaltiesa viena tiesneša sastāvā, var iesniegt pilnu pārsūdzību. Tās mērķis ir apstrīdēt gan notiesājošo spriedumu, gan lēmumu par piemērojamo soda mēru. Šajā tiesvedībā jūs varat arī pieprasīt, lai tiek iegūti jauni pierādījumi, vai pats varat iesniegt jaunus pierādījumus.

Ja spriedumu ir pieņēmusi tiesa tiesas piesēdētāju sastāvā vai zvērināto tiesa, jūs varat pārsūdzēt tikai daļu par piespriesto soda mēru, bet ne pašu notiesājošo spriedumu. Šos spriedumus var apstrīdēt tikai, lai panāktu to atcelšanu; šajā gadījumā jūs pārsūdzībā varat norādīt uz procesuālo normu, lēmuma pamatojuma un likuma pārkāpumiem.

Jūs nevarat apstrīdēt to, kā tiesnesis novērtējis pierādījumus. Jaunus pierādījumus iesniegt nevar.

Par savu nodomu pārsūdzēt spriedumu jums jāpaziņo vai nu uzreiz, tiklīdz spriedums ir pasludināts, vai trīs dienu laikā. Tad tiesa jums vai jūsu aizstāvības advokātam izsniegs spriedumu rakstiski. Jūsu aizstāvības advokātam četru nedēļu laikā ir jāiesniedz pārsūdzība rakstiskā veidā.

Arī prokuroram ir tādas pašas pārsūdzības tiesības.

Kā notiek pārsūdzības process?

Tiesvedības pretējai pusei (apsūdzētais vai apsūdzība) ir tiesības atbildēt uz pārsūdzību. Tad tiesa lietu nodod tiesai, kas izskata pārsūdzību. Par spriedumu atcelšanu vienmēr lemj Augstākā tiesa.

Pēc mutvārdu apelācijas sūdzības iztiesāšanas tiks pieņemts lēmums. Augstākā tiesa apelācijas sūdzības par sprieduma atcelšanu var izskatīt arī rakstiskā procedūrā.

Ja Augstākā tiesa nelemj apmierināt apelācijas sūdzību par sprieduma atcelšanu, tā parasti attur apstrīdētā sprieduma izpildi un nosūta lietu atpakaļ pirmās instances tiesai. Ja ir pārsūdzēts notiesājošais spriedums, apelācijas tiesai vispirms jāiegūst jebkuri pierādījumi, kurus tā uzskata par nepieciešamiem, bet pēc tam jālemj par lietu pēc būtības.

Kad jūs paziņojat par nodomu spriedumu pārsūdzēt un iesniedzat pārsūdzību, apstrīdētā sprieduma izpilde tiek apturēta. Tomēr, ja jūs atrodaties pirmstiesas apcietinājumā, pārsūdzības process nav pamats jūsu atbrīvošanai no apcietinājuma.

Pārsūdzības tiesas lēmumu nav iespējams pārsūdzēt.

Kas notiek pēc pārsūdzības procesa?

Ja jūsu pārsūdzību apmierina (pilnībā vai kādā tās daļā), pirmās instances tiesā var notikt otrs tiesas process. Pastāv arī iespēja, ka tiesa, kas izskata pārsūdzību, pati pieņem lēmumu, pamatojoties uz jūsu norādītajiem argumentiem.

Ja pārsūdzību noraida vai pārsūdzības tiesa ar savu lēmumu apstiprina notiesāšanu, spriedumu izpilda, tiklīdz tas kļūst galīgs un īstenojams.

Ja vien jums nav piespriests nosacīts sods, jūs saņemsiet norādījumus vai nu samaksāt naudas sodu, vai arī sākt izciest brīvības atņemšanu.

Ja jūs pilnībā attaisno, bet tiesas procesa laikā jūs esat bijis apcietinājumā, jums ir tiesības uz kompensāciju par apcietinājumā pavadīto laiku saskaņā ar [Likumu par kompensāciju krimināltiesībās](#).

Vai es sodu varu izciest savā izcelsmes dalībvalstī?

Tas ir iespējams, ja jūs to vēlaties vai tam piekrītat. Piemērojamus noteikumus jūs atradīsiet [Eiropas Padomes konvencijā par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai](#) (jo īpaši 3. pantā).

Vai manu notiesāšanas faktu ieraksta reģistrā?

Federālais policijas direktorāts Vīnē uztur [krimināllietu reģistru](#) par visu Austriju. Jo īpaši tajā ietverta šāda informācija:

visi galīgie spriedumi, kuri pieņemti Austrijas krimināltiesās;

visi galīgie spriedumi, kuri pieņemti ārvalstu tiesās par Austrijas pilsoņiem un tādām personām, kuru mītnes vieta ir Austrija vai kuras ir Austrijas rezidenti;

visi valsts un ārvalstu krimināltiesu lēmumi saistībā ar šiem spriedumiem.

Nav iespējams pārsūdzēt ierakstus krimināllietu reģistrā. Atkarībā no noziedzīgā nodarījuma smaguma ierakstus krimināllietu reģistrā pēc [noteikta laika perioda](#) dzēš.

Lapa atjaunināta: 22/06/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis

dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

5 – Mazāk smagi likumpārkāpumi

Kā izskata mazāk smagus ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus?

Austrijā tiesas nenodarbojas ar nelieliem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem. Tas ir administratīvo iestāžu uzdevums. Tiesas nodarbojas tikai ar tādiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kuru rezultātā ir noticis satiksmes negadījums ar fizisku traumu personai (miesas bojājumu nodarīšana aiz neuzmanības).

Par satiksmes noteikumu pārkāpumiem soda ar [noteikta soda rīkojumiem](#), [anonīmiem soda rīkojumiem](#) vai [soda rīkojumiem](#).

Ar [noteikta soda rīkojumu](#) uzliek naudas sodu līdz EUR 36 par likumpārkāpumu (piem., automašīnas novietošanas noteikumu pārkāpumi). Ja naudas sodu nesamaksāsi, par jums ziņos administratīvajai iestādei. Turpmākā procesa laikā jums var uzlikt augstāku naudas sodu.

[Anonīmu soda rīkojumu](#) neizdod pret kādu konkrētu personu, bet izsniedz personai (piem., automašīnas īpašnieks), kura pēc administratīvās iestādes ieskatiem zina vai var viegli atpazīt pārkāpēju.

Naudas sodu līdz EUR 220 var uzlikt ar disciplinārsoda rīkojumu (piem., nelieli ātruma pārsniegšanas pārkāpumi, ja atļautais ātrums pārsniegts par 10 līdz 20 km/stundā). Ja naudas sodu nesamaksāsi četrās nedēļās, anonīmais soda rīkojums vairs nav spēkā, bet pret transportlīdzekļa vadītāju tiek ierosināts pienācīgs administratīvais soda process.

Ja pilnvarota amatpersona ziņo par likumpārkāpumu (piem., smagāks likumpārkāpums nekā neliels ātruma pārsniegšanas pārkāpums) un/vai šo likumpārkāpumu ir fiksējusi automātiskās uzraudzības sistēma (piem., ceļa posma kontrole), iestāde var novērtēt soda apmēru līdz EUR 365, izdodot [soda rīkojumu](#). Pret šo soda rīkojumu jūs varat iesniegt rakstisku vai mutvārdu protestu divu nedēļu laikā.

[Protests](#) jums ir jāiesniedz [iestādei](#), kura izdevusi soda rīkojumu.

2005. gada 1. jūlijā spēkā stājās satiksmes pārkāpumu reģistrēšanas sistēma (pasākumi pret augsta riska autovadītājiem). Tajā uzskaitīti 13 augsta riska [reģistrēto likumpārkāpumu](#) veidi.

Austrijā ārvalstu autovadītājiem, kuriem ir konstatēts jau trešais [reģistrētais likumpārkāpums](#), uzliek braukšanas aizliegumu.

Kopš 2008. gada 1. marta spēkā ir [Likums par administratīvo sodu izpildi visā ES](#), līdz ar to sodus par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem var izpildīt visā ES.

Kā rīkojas citu mazāk smagu likumpārkāpumu gadījumā?

Likumpārkāpumiem parasti piemēro sodus saskaņā ar [Administratīvo sodu likumu](#). Iespējamie soda veidi ir šādi: [naudas sods](#) (visbiežākais soda veids) un [brīvības atņemšana](#) (noteiktos apstākļos). [Kompetentā iestāde](#) ir tā, kurai ir vietēja un materiāla atbildība ([iestādes](#) saskaņā ar Administratīvo likumu).

Lai iegūtu vispārēju informāciju par iespējamo tiesisko aizsardzību pret administratīvas iestādes lēmumu, noklikšķiniet [šeit](#).

Vai šie likumpārkāpumi būs reģistrēti manā sodāmībā?

Austrijā sodus, kuri uzlikti saskaņā ar Administratīvo likumu [krimināllietu reģistrā](#), neregistrē.

Lapa atjaunināta: 22/06/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.